

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 31.

V Ljubljani, v soboto 1. avgusta 1903.

Letnik VIII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrť leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani Stari trg šte. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Sramota za Gorenjsko.

Pesem o „Lačnem Lahu“, katero je poklonil „Gorenjec“ za piruhe papežu Leonu XIII., ali kakor sam pravi, načelniku rimske kurije, še ni pozabljena. Psovke na papeža, duhovščino in cerkev so bile vzete iz francoskega slovarja in obite z rimami. Kar je „Gorenjec“ za praznik Kristusovega vstajenja v oni pesmi premalo povedal, je pa sedaj dopolnil. Porabil je priliko papeževe — smrti. Ni ga bilo skoraj časnika na vesoljni zemlji, ki bi bil tako nesramen, da bi bil porabil smrt velikega papeža za povod, da zaničuje Leona in duhovščino. Tega niso storili niti pravoslavni, niti luteranski, niti židovski listi, le Slovenci imamo dvoje tako propadlih časopisov, da sta napisala članka o najlepšem cvetu katoliškega življenja samo zato, da sta mogla oblatiti njega in duhovščino. „Sl. Narodu“ se je v tem lopovstvu pridružil brat „Gorenjec“. Kar je pisal „Sl. Narod“, je v resnici sramota za slovenski narod, kakor je rekel „Slovenec“, in kar je pisal „Gorenjec“, je sramota za Gorenjsko, sramota namreč, da tak častnik izhaja med gorenjskim katoliškim ljudstvom.

„O, saj je „Gorenjec“ papeža še pohvalil!“ je rekel te dni neki tumpast liberalce. — Res je, pohvalil ga je, nekoliko ga je vzdignil, zato da ga je lahko potem bolj globoko vrgel: pohvalil ga je, pa le zato, da je hujše lahko udrihnil po duhovščini; pušico je namazal z oljem, da je segla globokeje.

O papežu Leonu pravi „Gorenjec“, da je imel na svoji pisalni mizi v zlatu vezanega Horacija, tega rimskega pagana z Goethejevimi nazori, da je segala njegova roka, ko se je že boril s smrtjo, po Horaciju, da je to zelo značilno, da tedaj na njem ni bilo one nestrpnosti, enostranosti, bojzljivosti, krutosti, navidezne pohlevnosti, odurne ošabnosti in sploh onih slabih lastnosti, ki tako nelepo značijo velik del naše duhovščine. Po mnenju „Gorenjca“ je bil papež

tako prevzet duha „onega rimskega pagana z Goethejevimi nazori“, da opazujemo na njem nekaj olimpskega, nekaj Goethejevega, in da je vsled tega dvignil rimsko kurijo na dosedaj skoro nedosežno višino.

Za neumnosti, ki tiče v teh stavkih, n. pr. da je bil Horacij Goethejevih (I) nazorov, se ne zmenimo, pač pa moramo zavrniti hudobno podtikanje, da je bil papež Leon poganskega duha, da umirajoč ni segal po križu, kakor delajo kristijani, ampak po poganskem pisatelju, da se je od pagana navzel lepih čednosti, ne pa od Kristusa, da je bil njegov duh vzvišen do poganskega Olimpa, ne pa do nebes krščanskih, in da je ta vzor krščanskih čednosti in katoliških nazorov imel naziranje umazanega — Goetheja do zadnjega trenutka življenja. Večjih krivic papežu Leonu ne more nihče delati, kakor mu jih je storila barabska duša v „Gorenjcu“ z onimi izmišljotinami svoje propadle fantazije. Sramota za Gorenjsko, da tak list izhaja v Kranju!

Podtikanje, da je Kristusov namestnik umrl kot nekak posnemalec nazorov pagana Horacija in nečistnika Goetheja je pa še-le uvod k „Gorenjčevemu“ umazanemu članku. Ker se sliši praviti, da bi utegnil kardinal Rampolla biti izvoljen papežem, tedaj obrca „Gorenjec“ tudi Leonovega državnega tajnika Rampollo. Ta je baje v sporazumu s papežem krivico storil narodnostni ideji, katero je hotel vpreči v službo rimske kurije, da je kurija od nje dobila življenjske sile, on je kriv, da je vsled tega nastala tudi na Slovenskem katoliško-narodna stranka, ki ima vero za smoter, narodnost pa za sredstvo, in da vsled te „kočljive rimske politike“ duhovnik mora iz zakristije.

Napisati bi morali dolg članek, ako bi hoteli iztresti vse otroba, katere je natlačil „Gorenjec“ v oni članek, strmeti moramo pa nad predrznostjo, da hoče člankar na katoliškem Gorenjskem narodnost imeti za smoter, vero pa za sredstvo, in da se sploh upa glede verskih zadev

vtikati se v določila rimske kurije. Katoliški kristijani dobro vemo, da si vera in narodnost ne nasprotujeta; ako bi si nasprotovali, je seveda vera prva, toda nasprotje med njima najdejo le liberalci, tisti absolutni narodnjaki, ki so iz srca vero izbacnili in veri odločen prostor odkazali — na Kranjskem zaveznikom Nemcem. Taki ljudje naj ne dajo pouka o narodnostni ideji niti papežu, niti slovenskemu katoliškemu ljudstvu na Gorenjskem.

Za tem sledijo v „Gorenjčevem“ članku še razni napadi na nevedno kranjsko duhovščino, ki „nima druge izobrazbe nego težko prebito gimnazijo in s trdom absolvirani lemenat“, napadi na škofa dr. Jegliča, ki ne zna prav pisati pastirskih listov, ampak gazi v vsakdanjostih in se meša med svinje, ki kapelane pošilja na kravje semnje, ki pot v „Katoliško tiskarno“ hoče potlakati s cekini in je tedaj vzrok, da peša versko naziranje po farovžih in med ljudstvom. Na zadnje pridejo na vrsto „pod kožo krvave device Marijine družbe“, katere svetinjska spravi bliže farovžu, greh pa tišči na njeno vest. Vsega tega je kriv kardinal Rampolla, tajnik Leonov! — —

Ali si moremo misliti večje nesramnosti, kakor je „Gorenjčeva?“ Drugega ne moremo reči, ako prečitamo „Gorenjčev“ članek o Leonu in premislimo v njem nakupičene podlosti, kakor to: „Gorenjec“ je sramota za Gorenjsko! „Gorenjec“ bo izginil iz vsake poštene krščanske hiše na Gorenjskem!

Krvice narodu hrvatskemu.

Iz Hrvatske.

Kljub lepim besedam novega bana se je vendar zgodilo, da so samomažarski napis na prometni zgradbi sicer odstranili in nadomestili z dvojezičnim, a mažarski napis ostane in to je nepostavno. In novi ban je na vsa

Na prenočišču.

(Ruski spisal Anton Čehov.)

Zlat oblaček je prenočil
Na širokih prsih veleskale.
Lermontov.

V sobi, kateri pravi gostilničar kozak Semen Cistopluj „popotovalna“, to je, v sobi, namenjeni zlasti za popotnike, je sedel pri veliki, beli mizi visok, širokopleč mož pri kakih štiridesetih letih. Na mizo naslonjen je spal, podpiraje glavo z roko . . . Konec lojeve sveče, potaknjene v pomadni lonček, mu je osvetljeval plavo brado, debel širok nos, ogorela lica in črne obrvi, iztezajoče se čez zaprte oči . . . In nos, lica, obrvi, cel obraz, vse posamezno je bilo robato, nerodno, kakor pohištvo, peč v sobi, strinjalo pa se je v celoti v nekaj harmoničnega, celo prijaznega. Tak je pač ruski obraz: čim robatejšje in nenavadnejše poteze, tem blažji in poštenjši je. Obleden je bil v gosposko suknjo, ki je bila sicer že ponošena, vendar pa zašita s široko novo zaplato, potem v baržunast telovnik in široke, črne hlače, ki so tičale v velikih čevljih.

Na dolgi klopi ob steni je spala nekako osemletna deklica na lisičji koži. Otrok je bil v rujavi obleki in dolgih, črnih nogovicah. Njen

obrazek je bil bled, lasje plavi, rameni ozki, vse telesce suho in tenko, nos pa je bil podoben, kakor pri možu, debeli, grdi kepi. Trdno je spala in niti čutila ni, da ji je zlezal okroglasti glavnik z glave in jo tiščal v vrat.

Soba je imela praznično lice. Zrak je dišal po novo omitih tleh, na konopcu, ki je visel povprečno čez vso sobo, so bile obešene male curje, in v kotu nad mizo je brlela svetilka, rdeče osvetljujoča podobo sv. Jurija. V natančnem in previdnem redu prehajajoč od svetega do posvetnega se je vlekla na obe strani svetega Jurija po jedna vrsta prav navadnih lesorezov. V motnem svitu svečice in rdečkasto brleče svetilke so bile te podobe ko temna proga, pokrite s črnimi sragami; ko pa se je peč z velikimi pečnicami navžila zraka, hoteča tekrovati z neurjem ter so zaplapolala in nevoljno zagolčala polena, kakor bi se vzbudila iz spanja — so začele naenkrat poskakovati rdečkasto se svetlikajoče srage na lesenih stenah in bilo je videti, kako se je nad glavo spečega moža prikazal iz teme sedaj Serafin, sedaj šah Nasr-ed-din, sedaj rejen, zamolklo rujav dečko, šepetajoč nekaj na uho mali deklici, obdarovani z nenavadno topim in ravnodušnim obrazom . . .

Zunaj je divjala huda ura. Nekaj besnega, sovražnega in ob enem skrajno nesrečnega je

krožilo z divjo jezo okrog gostilne, hoteč prodreti vanjo. Z vrati loputajoč, po oknih in strehi bobneč, škrobajoč po stenah je grozilo, prosilo, da se je malo odpočilo in potem z veseljem, izdajalskim tuljenjem vrglo skozi dimnik v peč; tu pa so zaplapolala polena in ogenj se je vrgel liki priklenjen pes na sovražnika, — začel se je hud boj, kojemu je sledil jok, stok in jezno tuljenje. Iz vsega se je razločil jezno besni jad, neutешljiv gnjev in razžaljena nemoč onega, ki je poprej navadno le zmagoval.

Ta divja in nečloveška godba je sobo nekako za ves čas začarala.

Toda nakrat so se odprla vrata in vstopil je hlapec v novi srajci iz katuna. Šepaje in mežikaje s zaspanimi očmi je osnažil s prsti luč, zagnal še nekaj polen v peč in zopet odšel. Iz cerkvice v Rogaču, oddaljene kakih tristo korakov od gostilne, so oznanjali udarci zvona polnoč. Veter se je igral z zvonjenjem, kakor s snežinkami, preganjal glasove, vrtel jih v daljavi, da so se nekateri slišali glasno na dolgo zategnjeno, drugi pa so se izgubljali v obnem šumu. En udarec je zadonel tako glasno in razločno po sobi, kakor da bi zvonilo pod oknom. Deklica ki je spala na lisičjem krznu, se je stresla in vzdignila glavo. Nekaj časa je brezmiselno strmela v temno okno, na Nasr-ed-dina, na ka-

usta upil, da ne bo pustil trošiti nagodbe. Kak moč je to? Ali z novimi nepostavnostmi hoče pomiriti Hrvate. Po železnicah je tudi vse nespremenjeno. Celo uradovanje je mažarsko, kakor je bilo do zdaj, napisi so dvojezični po vseh uradih železniških, po nekaterih pa samo mažarski posebno po Slavoniji; imena železniških postaj so pomažarena, a v novejšem času tudi še pri poštah, kjer so tudi že vse tiskalice dvojezične, a za vnanjo porabo celo samo mažarske in francoske. Razume se, da je povsodi mažarsčina na prvem mestu. Po tem takem se nameščajo v železniško službo le taki činovniki, na Hrvatskem zgolj Mažari. Kar je bilo Hrvatov od poprej, so jih porazmestili križem Ogerske, doma niso smeli ostati. V pogledn nameščanja činovnikov na hrvatskih železnicah imajo Mažari svoj posebni zistem. Mažarski mora znati vsak činovnik, zato pošiljajo na Hrvatsko večidel pomažarene Hrvate ali Srbe, ki še za silo lomijo hrvatski. V novejšem času pa tudi že takih ni da se na mnogih postajah najde komaj eden, da zna malo hrvatski.

To pa še ni vse. Zistem pomažerivanja gre še dalje. Ne samo činovniki, nego tudi sluge in celo delavci po progah morajo biti Mažari. Lani so na karlovško reške železnici odpustili iz službe veliko število že precej starih delavcev, ki so od svoje mladosti delali pri železnici. Ko so se ti ljudje pritožili, da je tako ravnanje ž njimi krivično, je železniška uprava odgovorila, da je to storila radi tega, ker železnica ravno v istem času ni imela dosti posla. a ko bode zopet več opravila in dela, jih bode zopet namestila. A kmalu potem so bili postavljeni na njihova mesta novi uslužbenci Mažari. Radi te očitne krivice so se hoteli ti iz službe izgnani ljudje pritožiti pri deželni vladi, toda bivši ban jih ni hotel sprejeti, niti je dovolil, da se radi tega dogodka dovoli javna skupščina zagrebskega meščanstva. Sama domača vlada je zadušila vsak pokret v korist domačega prebivalstva proti mažarskim doseljencem. A ko so letos nastali nemiri, so se mažaronski krogi čudili, od kod toliko nezadovoljstva v narodu ter so iskali uzrokov povsodi, le tam ne, kjer bi jih bili lahko z roko zgrabili. Hrvatski narod se je vzdignil, da brani svoje narodne ali tudi človeške pravice; ljudje hočejo živeti v svoji zemlji ter si z delom služiti kruh, a doseljeni tujec mu ga trga iz ust. Kaj niso to grozni odnošaji?

A še žalostneje se nam prikaže vsa ta zadeva, če pomislimo, da so se skoraj vse železnice na Hrvatskem zidale z dohodki iz krajiških šum, tedaj s hrvatskim denarjem. In zdaj Hrvat nima pri tem podjetju nobene pravice, niti mu je dovoljeno si služiti s težkim delom svoj kruh. Pa se še čudijo, da je narod nezadovoljen. Pri hrvatskih železnicah se ne vodi boj samo za mažarizacijo, nego tudi za kruh: domačin ne more dobiti v svoji zemlji zaslužka, ker ga

izpodriva doseljeni tujec. Zato je v narodu tolika mržnja proti železnicam in njenemu mažarskemu činovništvu. A ta mržnja je tem večja, ker narod ve, da je vse kar se godi pri železnicah, nepostavno in krivično, in da je za vse to poprejšnja hrvatska vlada znala, pa se vendar ni hotela zavzeti za siromašni narod.

Domačinom se mora odpreti pot do železniških služb, a to bode mogoče, če se bode od nove vlade v istini zahtevala stroga izvršitev postave. Po nagodbenej postavi je hrvatski jezik za vse urade na Hrvatskem le hrvatski; tudi za zajedniške. Železnice spadajo sicer pod zajedniškega ministra, ali le tega veže omenjena postava, ter bo moral poskrbeti, da znajo vsi železniški činovniki na Hrvatskem hrvatski, in da se tako omogoči domačinom iz novič zaslužka v domačji zemlji. Če izvede nova hrvatska vlada to prepotrebno spremembo na hrvatskih železnicah, bode izvela velik kos socijalnega vprašanja na Hrvatskem. Narod zahteva od vlade da se poskrbi najprej za domačine, potem še le za doseljence in tujce. To je zapopadek boja proti glasovitemu napisu na prometni zgradbi „M. Kir. allamvasutak“.

Kako se vrši volitev papeža.

Po določilih Gregorja X. in njegovih naslednikov, se vrši volitev v konklave, to je v poslopju, ki je v svrhu izvolitve papeža za kardinale nalašč zaprto. Kraj konklava je vedno mesto, kjer je papež umrl.

Za tokratno volitev so vatikanski arhitekti že popolnoma dovršili priprave za konklave v Vatikanu. V Damazovem dvoru so vsa vrata zazidana, da se tako ločijo kardinale od ostalega mesta. V njem je pripravljenih 65 stanovanj z dvema ali tremi sobami za kardinale, njihove konklaviste in služabnike. Obedovali bodo skupno. Glavne seje kardinalov bodo pa zjutraj in zvečer v sikstinski kapeli.

Ko je vse pripravljeno in je umrl papež pokopan, se konklave prične. (Listi poročajo, da se je sedanji konklave pričel včeraj.) Kardinale se zbera v Vatikanu, ko so poprej opravili sv. spoved in obhajilo, kardinal-dekan bere sveto mašo k sv. Duhu, drug prelat pozove visoke volivce v latinskem nagovoru, naj izvolijo najvrednejšega izmed sebe za namestnika Kristusovega, in potem gredo kardinale v slovesnem sprevedu paroma, pojoč Veni Creator v konklave, in nato v sikstinsko kapelo, kjer se jim prebero bule, tičoč se volivnega reda, in kardinale prisežejo nanje. Konklavisti pa se zaprisežejo, da bodo o vsem, kar se bo zgodilo v konklavu, strogo molčali.

Edina vrata, ki vodijo v konklave, se na to zaklenejo s štirimi ključi, z dvema znotraj in

ta dva hrani ceremonijer, a z dvema zunaj, katera dva sta izročena konklavskemu maršalu.

V konklavu ostanejo le kardinale, njihovi tajniki, prelat zakristan, določeni ceremonijerji, tajnik konklava, konklavski spovednik, častne straže, par zdravnikov, lekarnarjev, brivci, kuharji in služabniki. Na večer drugega dne pridejo vsi v kapelo, kjer jih kardinal-kamerlengo prešteje in pregleda, da se o tem uveri, da ni nobenega tujega človeka vmes. Zatem kardinal-kamerlengo in izvoljeni trije kardinale-reditelji preiščejo vso palačo, da bi se ne bil kdo skril, pregledajo vsa vrata, da so li dobro zaprta.

Volitev sa vrši navadno z glasovanjem po listkih; potrebna pa je za izvolitev dvetretjinska večina navzočih. Kardinale se zbirajo dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, toliko časa, dokler se za eno ime ne doseže dvetretjinska večina.

Glasovnica ima zgoraj napis: „Ego N. Card N.“ (Jaz N. kardinal N.), na spodnjem koncu pa mora vsak kardinal zapisati kako geslo in dostaviti število, ki jo je dobil od voditeljev konklava. Na sredi glasovnice pa se zapiše ime kardinala, katerega kdo voli: Jaz kardinal N. volim za papeža gosp. kardinala N. Nato se gornji in spodnji rob glasovnice tako na znotraj zganeta in zapečatita, da je ime volilca in njegovo geslo skrito, vidi se torej samo ime tistega ki ga kdo voli. Glasovnice polagajo kardinale posamezno v kelihi, ki stoje na oltarju, ter ob enem prisegajo, da so volili tistega, katerega smatrajo za najsposobnejšega. Nihče ne more dati glasu samemu sebi. Ko so vse glasovnice oddane, jih skrutatorji vzamejo iz keliha, prebero in nanizajo na nit; potem se rezultat natančno konstatira. Ako nihče ni dobil dveh tretjin glasov, lahko nastopi acces, to se pravi: vsak kardinal, ki je dobil kak glas, ga sme odstopiti drugemu in mu tako pomagati do zadostne dvetretjinske večine. To se izvrši po posebnih listkih. Ako kdo ne mara svojih glasov prepustiti drugemu, zapiše na listek: Nemini — (nobenemu). Če se v klub temu ni dobila dvetretjinska večina, se glasovnice zganejo in zapečatenene sežgo. Primeša se jim nekoliko vlažnega šena; temni dim, ki se pri tem kadi skozi poseben, Rimljanom dobro znani dimnik, naznanja, da je bila volitev brezvspešna.

Ako se je dosegla pri volitvi dvetretjinska večina, mora izvoljenec povedati, katero geslo je rabil. Glasovnica z dotičnim glasom se odpre, da se konstatira, da si izvoljeni ni dal samemu sebi glasu, kar je strogo prepovedano. Nato se glasovnice sežgo, in ker dajo le malo belega dima, je to znamenje ljudstvu, da ima katoliška cerkev novega poveljarja.

Ko se je volitev izvršila, eden izmed kardinalov glasno zakliče izvoljenčevo ime.

Ako je navzoč, se drugi odmaknejo nekoliko od njega; s tem naznanijo, da jim ni več enakovrsten. Nato stopijo kardinal-dekan, prvi

terega je smuknil za hip rdeč sij iz peči, nato se je obrnila na spečega moža:

„Papa!“ je zaklicala.

Mož pa se ni ganil. Deklica je jezno zaprla oči, legla nazaj in skrčila noge.

Za vrati v pivnici je nekdo glasno in zategnjeno zazdehal. Skoro nato se je zaslislalo škripanje težkih durij in nerazločno govorjenje. Nekdo je vstopil, drsajoč v volnenih čevljih in otresajoč sneg z njih.

„Kaj?“ je vprašal leno ženski glas.

„Gospodična Ilovajska je prišla . . .“ je odgovoril nekdo v nizkem basu.

Zopet so zaškrtala vrata. Zaslislal se je piš vetra skozi odprta vrata. Nekdo, najbrž šepavi dečko, je pritekel k vratom „popotovalne“ sobe, pokaslujuč je zgrabil za kljuko, kakor bi hotel izražati globoko spoštovanje.

„Prosim, vstopite gospodična“, se je oglasil pevajoč ženski glas. „Prav snažno imamo tukaj, lepa gospica . . .“

Vrata so se odprla in na pragu se je pojavil bradat kmet v kočijaški obleki, z velikim kovčgom na rami, pokrit od nog do glave s snegom. Za njim je vstopilo malo ženišče, na pol toliko kot kočijaž, s pokritim obrazom in zavitim rokami, podobna kratki butari. Tudi ona je bila zametena. Mala deklica je zapazila,

da je puhtela iz kočijaža in butare nekaka vlažnost liki iz kleti, in da je lučica nemirno zaplapolala.

„Kakšna neumnost!“ je rekla butara jezno. „Prav lahko bi se bila peljala dalje! Samo še dvanajst vrst nama je bilo prevoziti, in po večini ob gozdu — zašla bi ne bila . . .“

„Kaj zašla, pa konji niso hoteli dalje, gospodična!“ je odgovoril kočijaž. „Gospod, zgodi se tvoja volja! Tako se mi zdi, kakor da sem vam hotel storiti uslugo.“

„Bog zna, kam si me zavlekel . . . A tiho . . . Tukaj spe, kakor se vidi . . . Pojdi!“

Kočijaž je odložil kovčeg na tla, pri čemur se mu je vsul sneg z ramen, zapiskal z nosom in odšel iz sobe. Zatem je videla mala deklica, kako sta se prikazali iz srede butare dve mali rokici, se stegnili in nevoljno skušali razrešiti zamešano ogrinjalo, rute in ovoje.

Najprej si je oprostila potnica glavo velikega ovoja, nato bašlika in slednjič bele, vezane rute. To je zmetala na tla in odložila še plašč. Takoj je bila za polovico tanjša. Sedaj je imela na sebi le še dolgo rujavo suknjo z velikimi gumbi in natlačenimi žepi. Iz prvega žepa je privlekla nekaj v papir zavitega, iz drugega obroč velikih, težkih ključev, katerega je položila tako neprevidno od sebe, da se je speči

mož zdrzil in odprl oči. Nekaj hipov je gledal brezbržno okrog, kakor bi se ne mogel spomniti, kje je; nato je zmajal z glavo, stopil v kot in se vsedel . . .

Potnica pa je slekla suknjo, stanjšala se zopet za polovico, s težavo sezula mehke čevlje in se tudi vsedla.

Sedaj ni bila več podobna butari. To je bila mala, suhljata brineta, podolgastega, bledega obrazka in kodrastih las. Nos je bil dolg in špičast, brada tudi dolga in špičasta, trepalnice dolge, ustna kota špičasta, in ker je bilo že vse špičasto, je bil ves obraz nekako bodeč. V opesni obleki, z mnogimi čipkami okrog vratu in v zapesteh, s suhimi komolci in dolgimi rožastimi prstki je spominjala na portrete srednjeveških angelskih dam. Resni, stisnjeni obrazek je še povečeval to sličnost . . .

Brinetka je opazovala sobo, postrani pogledovala moža in malo deklico ter se presedla k oknu. Velike snežinke so se beljuckale zunaj, prijemajoč se na šipe, pa veter jih je vedno odnašal. Divja godba je postajala besnejša . . .

Po dolgem molku je izpregovorila mala deklica, premikajoč se nemirno po klopi in povdarjajoč vsako besedo posebno razločno:

„Moj Bog, moj Bog! Kako sem jaz nesrečna! Bolj ko vsi ljudje!“

kardinal-mašnik in prvi kardinal-dijakov z nad-ceremonijarijem k izvoljencu in ga vprašajo, če vsprejme kanonično izvršeno volitev. Izvoljenec se vrže na kolena in moli nekaj minut. Potem izjavi, da sprejme izvolitev in ob enem imenuje ime, katero hoče nositi kot poglavar cerkve. O vsem tem se takoj sestavi in prebere zapisnik.

S trenutkom, ko izvoljeni sprejme izvolitev dobi popolno oblast nad vso cerkvijo.

Nato spremljajo prvi kardinali dijakoni novega papeža pred oltar, kjer zopet opravi kratko molitev. Potem ga peljejo v zakristijo in oblečejo v papeški ornat, namreč bel talar, rudečo s kožuhovino obrobljeno mozzetto in veliko štolo. Nato se postavi nosilnica pred oltar v volitveni kapeli; novi papež sede vanjo in sprejme prvo poklonitev kardinalov s tem, da mu poljubijo roko in ga dvakrat objamejo. Nato kardinal-kamerlengo natakne na prst ribičev prstan, za njim pristopi prvi kardinal dijakon, in si izprosi dovoljenja, da sme volitev javno proglasiti. Ko je dobil dovoljenje, se poda v slovesnem spremstvu iz konklava na balkon bazilike sv. Petra in naznanji glasno v latinskem jeziku. Naznanjam vam veliko veselje: papeža imamo v osebi Eminence preč. kardinal N., ki si je dal ime N.

Po razglasitvi podeli novi papež prvokrat blagoslov Urbi et Orbi; nato je druga poklonitev v sikstinski kapeli in naslednji dan tretja, javna h kateri imajo pristop tudi škofje, prelatje in plemiči.

Ako izvoljeni še ni bil škof, ga kardinal-dekan posveti v škofa po posebnem obredu. Navadno je naslednjo nedeljo ali praznik slovesno kronanje s trojno papeško krono. Od dneva kronanja še le datirajo papeži svoj pontifikat.

Poročila iz mest in trgov.

Iz Idrije, dne 25. julija. Narodna napredna se hoče v Idriji „oživeti“. Napravila je zato shod somišljenikov, obljubila podučno zabavna predavanja in pisala dolge dolge dopise v „Narod“. V boju z demokrati mora vsekati tudi po katoliški stranki. Že prej ji je bila ta trn v peti, a od zadnjih dveh volitev v deželni zbor in mestni svet ne more dobiti dovolj zaničevalnih priimkov za katoličane. Kadar je v zadregi za nove psovke, pa zakliče: ti so hinavci! Na zadnjem shodu so si izpraševali tudi vest, in se javno čudili, kako je to, da jih delavec zapušča, zapušča „ono stranko, ki je za rudarje največ storila“. Pomagajmo jim pri tem hvaležnem delu, morda pridejo vendar do spoznanja, kako krivico so delali zadnji čas delavcem.

Ne gre jim v glavo, zakaj so demokrati pri znani ožji volitvi rajši potegnili s katoliško stranko, kakor z naprednjaki. Ali se res več ne spominjate, kako je bilo par dni pred volitvijo?

Mož je vstal in pristopil k deklici. Njegova hoja je ovajala, da si je mož v svesti neke krivde, kar se pa nikakor ni skladalo z njegovo ponosno postavo in veliko brado.

„Kaj ne spiš, srček moj?“ jo je vprašal, kakor da bi se hotel opravičevati. „Kaj bi pa rada?“

„Nič! Rama me boli! Ti, papa, si malo-vrednej v Bog te bode kaznoval. Boš videl, da te bo!“

„Dragica moja, vem da te boli rama, ali kaj morem jaz za to, srček?“ je rekel mož v onem tonu, v katerem se navadno opravičujejo zakonski možje pred svojimi strogimi ženami. „Rama te boli, Saša, od vožnje. Jutri končava popotovanje, se odpočijeva in bolečina bode ponehala . . .“

„Jutri, jutri . . . Slednji dan praviš: jutri! Pa se bova menda le še dvajset dni vozila!“

„Če ti pa zatrdim, srček, jaz tvoj oče, da prideva jutri na cilj! Jaz se ne lažem, da pa je naju zadržal metež, nisem jaz kriv!“

„Jaz ne prenesem, nàk, ne morem, nàk!“

Saša je bolestno stegnila nogo in po sobi je zadonelo njeno neprijetno, zavijajoče ihtenje. Oče je zamahnil z roko in se ozrl na brineto, kakor da si ne ve sampomagati. Ta je zganila

Dva dni prej je imela katoliška stranka volivni shod sama zase. Njen kandidat je razvijal svoj program in dajala so se navodila za volitev. Tu pride kandidat demokratov z nekaterimi tovariši in prosi dovoljenja se vdeležiti shoda in če bi smel tudi govoriti na shodu. Dovolil se je vsem demokratom vstop in prosta beseda, le obljubiti so morali s častno besedo, da shoda ne bodo razbili. In tako je pred volilci katoliške stranke govoril kandidat demokratov o vrednosti, delovanju in prihodnosti soc. demokracije. Mirno in stvarno odgovarjalo se je od naše strani.

Dan pozneje, večer pred volitvijo so imeli shod naprednjaki. Njih kandidat je bil tudi v njih sredi. Tudi tega bi bili radi poslušali demokrati. A ko prosijo vstopa, jim ga odbor ne dovoli, ko še prosijo, jih podi mestni policaj proč, ko še vstrajajo s prošnjo pred volivno dvorano, pokliče naprednjaška gospoda žandarje, naj siloma odpode demokratske volivce. Kandidat torej zvečer ne mara za volivce, a drugi dan bi jim bili pa vseč njih glasovi! Dan prej jih pode od sebe z nasajenimi bajoneti, a na dan volitve naj bi pa šli za njega v ogenj! Kaj ne, pri vaši stranki je delavec dober, da le vam pomaga do zmage, potem naj se pa le izgubi. Ne prej ne potem ne marate za njega in potem se še čudite, da rudar ne mara za vas. Kaj ste res tako kratkovidni, da menite, delavec se ne zaveda svojih dolžnosti in svoje časti? Kaj bi rekla njih stranka o takih pristaših, ki se obesijo stranki, katera jih z žandarji podi od sebe? Ne bi vsak rekel, da taki ljudje ne bi bili vredni volilne pravice?

Za zboljšanje stanovanj delavcem se ogrevate. A ko podirate stare hiše v Idriji, se izgovarjate: erar bo prisiljen s tem zidati rudarjem nove hiše. Zidate pa vi novo hišo z rudarskim denarjem, odstopite jo gospodi za ples. Po vašem ravnanju bo res erar spoznal, kaka velikanska potreba je pomnožiti stanovanja rudarjem! Menimo, da ne bo preveč hitel zidati nove hiše, če bo spoznal, da mestni zastop bolj skrbi za plesne dvorane, kakor pa za rudarske družine. Vaša dela so ravno nasprotna vašim besedam in obljubam in vi se še čudite, da vam delavstvo ne zaupa in iz take zadrege si pomagata, da druge pitate s hinavci.

Delavce bi radi dobili na svojo stran, a kako se obnašate do njih? V mestnem odboru je v III. razredu zmagala katoliška stranka. Ko se je odbor konstituiral, kako ste volili svetovalce? Župana in svetovalce ste si izbrali iz vrst obrtnikov in trgovcev, za delavca niste dobili prostora. Ko bi bili le enega vzeli iz III. razreda, bi vam ne bil kaj zgage delal, saj imate večino. A še tega malega priznanja niste privoščili rudarju. Je li Idrija res samo trgovsko in obrtnijsko mesto? Naj zmanjka rudarjem dela, jo bote prvi popihali iz našega mesta obrtniki in trgovci, ker ne bo zaslužka in dobička.

z rameni in brez pravega sklepa pristopila k mali deklici.

„Čaj no, ljubo dete“, je rekla, „čemu bi jokala? Seveda ni prijetno, če koga rame bole, toda kaj hočeš?“

„Vidite, gospodična“, je začel mož, kakor bi se hotel opravičevati, „spala nisva že dve noči in vstrašno slabem vozu sva se vozila. Zato ni čuda, da je bolna in slabe volje . . . In vrh tega morate vedeti, da sva imela pijanega voznika, kovčeg nama je ukraden . . . Celo pot je melo, pa recite no, gospodična, kaj pomaga jokati? Sicer me je to utrudilo, ker sem sede spal, tak sem, kakor bi bil pijan. Za Boga, Saša, že itak je vse zoperno, ti pa še jokaš po vrhu?“

Mož je zmajal z glavo, zamahnil z roko in se vsedel.

„Seveda ni treba jokati“, je rekla brineta, „le dojenčki jokajo. Ako si bolno, ljubo dete, se moraš sleči in odpočiti . . . Veš kaj, pusti, da te slečem!“

Ko se je mala deklica slekla in umirila, je bilo zopet vse tiho. Brineta je sedela pri oknu in začudeno opazovala sobo, svete podobe, peč. Kakor je bilo videti, se ji je zdelo vse čudno, soba, mala deklica z debelim nosom, v kratki, otroški srajci in njen oče. Čudak je sedel v kotu, kakor pijanec, pogledoval vedno iznova

Gospoda napredna, vpoštevajte le ta dejstva, pa se ne bote čudili, zakaj ne mara za vas rudar. On vas sodi po vaših delih, njega ne omamijo več sladke besede ali prazne obljube. In ko bote to vpoštevati, ne bode podtikali drugim hinavstva, ker ga bote v svoji bližini največ dobili.

Iz Idrije. (Tedenske novice). Kakor pač povsod, preživeli smo pretekle dni tudi pri nas pred vsem pod vtisom papeževe smrti. Saj je bil delavski papež, žalostno bi torej bilo, ako bi se naše delavsko mesto ne zmenilo zanj. V ponedeljek se je vdeležila vsa šolska mladina pod vodstvom učiteljstva svete maše po umrlem svetem očetu. V torek je bilo glavno zadušno opravilo, katerega so se udeležili uradniki vseh uradov, v kolikor je pripuščala služba.

V sredo smo sklenili ljudsko šolo. Pri zahvalni sveti maši so bili tudi nadsvetnik Schmidt, svetnik Korsič in dekan Arko. Nekam žalostni so bili otroci, ker niso dobili letnega izvešja, v katerem so bili v preteklih letih najprirednejši debelo tiskani. No, storili smo pa vsaj en korak k popolni enakosti, katere trebilo je pred kratkem zaspalo.

Šola je s tem dnem izgubila zopet vrlega moža, ki je deloval 19 let na ljudski šoli. Izstopil je namreč učitelj Ivan Vogeltnik, ker prične s 1. avgustom pouk v knjigovodstvu, spisu in računstvu na c. kr. čipkarski šoli. Dekleta so namreč dosedaj vso svojo izomiko zajemala iz ljudske šole. Pokazalo pa se je, da žele tudi izobrazbe, ki bi jih usposobila za praktično življenje. Zato je razširilo po prizadevanju g. Vogeltnika in posredovanju naših poslancev naučno ministersvo pouk na c. kr. čipkarski šoli. Gospod Vogeltnik bo poučeval v knjigovodstvu, spisu in računstvu, tako da bode vsako dekle, ko izvrši tečaj na čipkarski šoli v Idriji, sposobno za razne trgovine. Tako našim silno pridnim in nadarjenim deklicam odpremo pot v svet, da jim ne bo treba služiti kot navadnim deklam.

Kot tedensko novico poročamo tudi, da smo po desetih letih zopet imeli novo mašo, katero je daroval g. Josip Gostiša. Govornik Anton Hribar je v lepih besedah kazal na pomen in težave katoliškega duhovstva. Prav mnogo srečnih let želimo novomašniku, izraslemu iz delavskega stanu.

Politično društvo „Jednakopravnost“ oziroma liberalno politično dijaštvo, je imelo zopet enkrat v tekočih čitalničnih prostorih 24. t. m. predavanje. Sicer so bila predavanja že spomlad. Prvi je govoril rudniški zdravnik g. dr. Karfik o jetiki. Ta govor je izšel sedaj v posebni brošurici ter se pri mesečnem plačevanju razdelil med vdove in delavce. Ker so pa liberalci radi svoje svobodomiselnosti vajeni, da tudi resnico lahko drugače povedo, kot pa je, stoji na brošuri — na ovitku — da jo je založil dr. Karfik, na

krog sebe in si zakrival oči z rokama. Molčal je in pomežikaval z očmi. Zavest neke krivde, ki se je izražala na vsej njegovi zunanosti, ni obetala, da bi začel tako kmalu govoriti. Pogladil se je po stegnih, se odkasljajal, posmehljal in vendar začel:

„Za Boga, ta je prava! Zijam in sam sebi ne verjamem: kaj nas je vendar, za vraga, pri gnalo v to preklicano gostilno? Življenje dela take ‚salto mortale‘, da moramo tiho gledati in strme obračati oči. Ali imate vi, gospodična, še veliko pota pred seboj?“

„Ne, ne veliko“, je odvrnila brineta. „Peljem se od našega posestva, dvajset vrst od tukaj, na našo pristavo k očetu in bratu. Moje ime je Ilovajska in pristava se kliče tudi Ilovajsky, dvanajst vrst od tukaj je. Kako neprijetno vreme?“

„Slabejše ne more biti!“

Šepavi hlapček je stopil v sobo in vtaknil v pomadni lonček nov konec lojeve sveče.

„Hej fantè, samovar bi nam prinesel!“ se je obrnil mož nanj.

„Kdo pije sedaj čaj?“ je vprašal šepavec smehljaše. „Pred poldansko službo božjo je greh piti čaj!“

„Nič ne dene, fantè, ti ne bodeš gorel v peklu, ampak mi . . .“ (Dalje prih.)

prvi strani pa, da politično društvo „Jednakopravnost“. Eno, kajne, gotovo ni res. Slučajno pa še nobeno ni, kajti dejanski je knjižico založilo rudniško ravnateljstvo, ker je blagajna izplačala 150 svetlih kronic v ta namen. Drugo predavanje je imel g. Tauzes o sv. Cirilu in Metodu; to je bilo pa nad vse piškavo. Zato jim je sapo vzelo za nadaljna „znanstvena“ predavanja. Sedaj jim je prišel na pomoč jurist Baebler ter razkladal fiziko. Predaval jim je študent in poslušalci so bili večinoma tudi sami študentje.

18. avgusta se preseli „Čitalnica“ v nove prostore sedanje provizorične realke, torej v občinske prostore. Povodom tega bo zopet velika „manifestacijska“ veselica. Kako se sedaj predava in kaj bo kaj v novih prostorih, morebiti še zveste.

Domače novice.

Društveno delovanje v Slovencih. Zadnja leta pogrešajo po deželi pri nekaterih društvi, kojih člani so oni, močno kacega delovanja in razvedrila. So društva, ki pobirajo od svojih članov članarino, imajo v pravilih določene za razvedrilo in pouk članov: veselice, predavanja in izlete — pa ne vidiš celo leto tega v praksi. S takim brezbržnim postopanjem se društvom le škoduje, zato naj odbori delujejo strogo v smislu pravil, ker namen društva se mora dosežati. To bo narodno delo!

Iz župnega urada. Uradni posli župnikov se množe v isti meri, kakor posli uradnikom sploh. Vedno je treba delati izkaze za urade in razne izvlečke iz matic. Kadar kje zapro kakega uzmoviča ali pretepača, že vpraša sodnija po njegovih rojstvenih podatkih, včasih celo po dvakrat. Lepe kronice mora šteti župnik samo za papir. Nikomur pa ne pride na misel, da bi bilo treba župnikom dati zaradi pomnoženega uradnega dela nekoliko odškodnine. Koliko časa bodo še župniki tlačani vlade? Dobro bi bilo, da bi župni uradi napravili skupno prošnjo na državni zbor in jo izročili kakemu poslancu. Poslanci naj se pa tudi sami malo pobrinejo za to zadevo, ki je res postala kričeča krivica. Kako se potegujejo poslanci za svetne uradnike, da se jim vedno zvišujejo plače in da se množi njih število, pri duhovnih pa nič!

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Z velikim veseljem opažamo, da prodaja na Slovenskem skoro že vsak trgovec in trafikant užigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Tako je prav! In baš nove, ravnokar iz tovarne došle vžigalice so tako izborne, da se lahko kosajo z vsemi tujimi izdelki! Le obžalovati moramo, da niso danes še povsod vsi Slovenci tolikanj zavedni, da bi jih bilo sram kupovati ali prodajati tuje blago in zametavati domače, dasi je izborna in nam samim v korist! Zavedni Slovenci, agitujte med manj zavednimi, da bi slehrna hiša, slehrna gostilna in kavarna i. t. d. slovenske užigalice! Kdor ni pripravljen podpirati velezaslužne in prepotrebne družbe vsaj na tak malenkosten način, ni vreden, da Slovenci zahajamo k njemu! Poglejte na Hrvatsko in Češko, kjer hrvatski in češki trgovci sploh drugih užigalic ne prodajajo kot narodne! Slehrni Čeh pa si tudi šteje v čast in ponos, da lahko kupuje in prodaja narodno blago. A kaj iskati vzgled pri drugih. Tudi Slovenci imamo zavedne ljudi in če samo omenimo, da imajo danes tudi že dunajski Slovenci, ki žive vendar v tujini, vseskozi domače blago, dasi si morajo isto po ovinkih in naravnost s trudom kupovati, povedali smo dovolj. In ni za nas, ki živimo na Slovenskem, sramota, da ne prodajamo in kupujemo užigalic družbe sv. Cirila in Metoda?!

Dvorni svetnik Šuklje državnozborski kandidat. Ker je državni poslanec gospod I. P. Vencajz položil mandat, treba je voliti novega poslanca za volilno skupino Ljubljana-Vrhnika-Litija-Višnjagora-Ribnica-Velike Lašče. Osrednji odbor katoliško narodne stranke sklicuje na dan 13. avgusta v Ljubljano shod zaupnikov, na katerem priporoči kandidature bivšega državnega poslanca, dvornega svetnika Fr. Šukljeja.

Narodna čitalnica v Spodnji Šiški priredi slavnost 25letnice v nedeljo, dne 2. avgusta t. l.

na Koslerjevem vrtu ob udeležbi slavnih društev: Ljubljanskega „Sokola“, pev. društva „Slavec“, pev. društva „Ljubljane“, Zidarskega in tesarskega društva ter slov. trg. društva „Merkur“. Sodeluje ljubljanska društvena godba pod osebnim vodstvom kapelnika gospoda J. Novačeka. Vspored: 1. Slavnostni govor, govori gosp. Ivan Resman. 2. Izročitev trakov (dar šišenskih rodoljubkinj) čitalnični zastavi po gospej Ani Juvančičevi. 3. Petje. Petje vodijo gospodje: Benišek Hilarij, Gorjup Pavel in Dekleva Fran. 4. Godba. 5. Olimpijske igre, umetalni ogenj, tehnica, ples itd. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. za osebo. Vstopnine prosti so: častiti člani Šišenske čitalnice, člani sodelujočih društev, v društveni opravi došli gostje in otroci do 10. leta. K praznovanju 25 letnice najljubneje vabi odbor Šišenske čitalnice.

Umrl je 27. julija v Gradcu profesor na univerzi gospod dr. Simon Šubic v starosti 73 let. Čeravno je bival dolga leta daleč od svoje domovine, vendar je njegovo srce vedno zvesto bilo za slovensko domovino.

Iz Zagorja ob Savi. 29. julija. (Most čez Savo in šola.) Današnji dan izpolnila se je ideja, koju je gojil č. g. Škerjanec za časa svojega trudapolnega delovanja kot kaplan v najbolj razburkanem času tu v Zagorji. Ni moj namen nadrobno opisati njegovih zaslug, vender pa ene nikakor ne morem zamolčati. Ko je omenjeni gospod pred kakimi štirimi leti sklical shod, ki se je vršil v prostorih g. Medvedove, bila je prva točka: Most čez Savo! Oj kako so kričali naši rudeči bratci v zvezi z narodnjaki, da oelo pljuvali so v njega, kakor so sploh že vajeni ter tako hoteli govornika prevpiti češ: „Ta črni h... nam hoče že zopet davek povečati“. Nič ni pomagalo, če je g. trdil, da on meni le, da bi se davek le pomanjšal, in bi se omogočil promet čez Savo tudi v veliki vodi in pa ponoči. In danes! Most, železen most nas veže s sosedi Kumlanci in ta v radost onih in nas. Kako pa je prišlo do tega? Kmalu po odhodu g. Škerjanca začele so tuhtati brihtne glave, ter se je osnoval konzorcij, obstoječ iz štirih gosp. „revežev“ med kojim sta posebno dva, ki sta bila za časa službovanja najhujša nasprotnika g. Š., toda pustimo to, vsaj so še celo tisti, ki so na omenjenem shodu toliko nasprotovali, čujte in strmite — pričeli graditi cesto do mostu — toda ne brezplačno. Glejte toraj gospod urednik, kako so se že pri nas ljudje poboljšali. Naj pa bo že to ali ono, most vender le imamo, vso čast možem, ki so res lepe tisočake dali na tehcnico, a upanje je splošno, da se jim bode obrestovalo, dasi, kakor je bilo sklenjeno, se bo polovico manj pobiralo mostnine, in to je tudi prav vsaj zdaj ko imamo ravno tak denar. Dosedaj si plačal na brodu 3 kr. Na mostu pa boš plačal za osebo 3 vin. toraj polovico manj za ljudi, živino in vozove. Glejte toraj, kako ogromni davek nam je zasnoval gosp. Š. Vsa čast njemu! — Imamo pa mi Zagorci tudi že novo zares lepo šolo, ki je za našo cerkvijo prva stavba v velikosti in tudi v krasoti; kakor se govori, bo v teku tedna dogotovljena. Res krasni prostori, toda tudi lepe kronce bojo celo vrsto let romale za nje iz žepov davkoplačevalcev. Toda tudi to bi se še že pogrešalo, ali kako smo se zavzeli, ko je prišel, od kod ne vemo, črkoslikar, ter kakor je čopič zastavil, že je bilo čitati v napisno blaženo nemščino. Ne moremo umeti, so li pri nas nemški davkoplačevalci v večini, ali se je Zagorje presukalo doli na Prusko? Toliko pa nam je vendar znano, da je neki obč. odbornik predlagal še preden se je šola gradila, da ima biti na šoli slovenski napis, ali vsaj na prvem mestu. To je prišlo tudi v zapisnik, pa kaj hočete. Zapisnik je že prestar, vsaj bo že skoro dve leti. Omeniti še moram, da odbornik, ki je to predlagal, ni bil kak zagorski narodnjak, še manj nemčur ali Nemec, bil je mož kršč. narodne stranke! Vprašanje je le, ali je gospod župan, kakor že večkrat tudi zdaj kar po svoji nemški pameti to iztuhtal. Toliko za danes!

Hamborn na Nemškem. Preteklega leta se je tukaj ustanovilo društvo sv. Barbare za slovenske rudarje. Meseca julija je potrdil prečastiti gospod münsterski škof društvena pravila

in je imenoval tukajšnjega duhovnika predsednikom. Tako je naše društvo postalo cerkveno društvo. Dne 16. novembra je imelo blagoslovljenje svoje zastave: pri tem pa je bila procesija in nemški rudarji od St. Rafael-Knappeverein-a so na odru predstavljali več zanimivih stvari. O Božiču smo imeli božično slovesnost z božičnim drevescem, velikonočno nedeljo smo pa prvič igrali tombolo. Meseca januarja nam je poslala „Slovenska kršč. soc. zveza“ zastonj nad 500 slovenskih knjig za ustanovitev društvene knjižnice. Narodne časnike beremo tukaj v neki gostilni in sicer: „Slov. List“, „Slov. Gospodar“, „Naš dom“ in „Mir“. „Domoljuba“ in „Bogoljuba“ je nekaj udov naročilo. Obhajali smo tudi 25letnico papežev. Večkrat se je vršila ob nedeljah popoldne božja služba v materinem jeziku, ki nam jo je opravil naš gospod predsednik. V nedeljo dne 26. julija pa smo imeli zopet veliko veselje; obhajali smo namreč prvo ustanovno slovesnost. Gospod predsednik je imel kratek govor v slovenskem jeziku; on je tudi rekel, da bo v kratkem potoval v slovensko deželo, kjer se bo učil malo več slovenskega jezika. Potem so igrali tombolo in sicer z domačimi kartami, katere smo dobili iz domovine. Nato pa je bila igrana igra „Dr. Vsezna“. Vsi igralci so nastopili prvič na odru, pa vender so izvrstno celo predstavo izvršili. Gospod predsednik je skrbel za lepe igralske obleke. Rojaki, katerih je mnogo prišlo na slovesnost, so se vsi zelo veselili. Želeli je, da bi se še več rojakov pridružilo našemu društvu, ki je prvo slovensko društvo na Nemškem.

Slovensko trgovsko društvo v Ljubljani naznanja, da se iščejo potom posredovalnice od strani gg. trgovcev naslednje moči v nameščenju: 1 pomočnik manufakturne stroke za Ljubljano, 1 pomočnik manufakturne stroke za Celje, 1 pomočnik špecerijske stroke za Ljubljano, 1 pom. špecer. stroke za deželo, 1 kontorist za Ljubljano, 4 kontoristi za deželo, 1. pom. mešane stroke za Ljubljano, 3 pom. meš. stroke za deželo, 1 prodajalka za deželo, 1 pom. železne in špec. stroke za deželo, 1 poslovodja za deželo, 3 učenci za deželo. — Od strani nastavljenecv iščejo naslednje službe: 7 pom. špec. stroke, 6 pom. manuf. stroke, 2 pom. špec. in manufak. stroke, 3. pom. špec. in železne stroke, 7 pom. mešane stroke, 3 pom. žpec. in galant. stroke, 5 kontoristov, 4 blagajničarke, 1 potnik ali poslovodja, 1 učenec.

Slovenski odvetnik v Celovcu. „Mir“ piše: Po odhodu gosp. dr. Krauta smo koroški Slovenci bridko občutili pomanjkanje slovenskega odvetnika. Po daljšem času dobimo v svojo sredo, kakor znano, zopet slovenskega odvetnika, moža, do katerega se bo mogel vsakdo s polnim zaupanjem obračati. G. dr. Janko Brejca se preseli z dnem 1. avgusta iz Ljubljane v Celovec in otvori tu svojo odvetniško pisarno in sicer v hiši, kjer je imel pisarno tudi gosp. dr. Kraut, na Benediktinskem trgu št. 4. — Vse slovenske rojake, zlasti pa naše posojilnice in narodne zavode opozarjamo na to in jih pozivljamo, da iščejo pravniške pomoči edino le pri slovenskem odvetniku. Nemško-nacionalni listi napadli so g. dr. Brejca še predno se je preselil v Celovec. Tembolj je naša narodna dolžnost, da ga vsestransko podpiramo.

Češki gasilci so poslali slovenskim gasilcem poziv, v katerem vabijo na proslavo 50 letnice gasilnega društva kraljevske Prage. Slavnosti se bodo vršile od 14. do 17. avgusta t. l. Pri glasitve naj se pošiljajo do 1. avgusta na naslov: Zemská ústřední hasičská jednota kraljevine Češke, Horažďovice, kraljevina Češka.

Okolu sveta.

Pogreb sv. očeta. V soboto zvečer ob 7. uri so položili sv. očeta Leona XIII. k večnemu počitku. O poludne morali so zapustiti vsi ljudje, katerih je bilo na tisoče, cerkev sv. Petra, v kateri je bilo izpostavljeno truplo sv. očeta. Koj ko so šli vsi ljudje iz cerkve, zaprli so vrata in pričele so se priprave za pogreb. Na raznih krajih po cerkvi so bili razpostavljeni papeževi vojaki. Ko so bile dokončane vse priprave, odprli

so vrata zakristije, pred katerimi je čakalo nad 3000 oseb, katerim je bil uhod s posebnimi listki dovoljen. Bile so te osebe iz najodličnejših stanov, posebno je bilo mnogo senatorjev in drugih visokih dostojanstvenikov, kakor tudi dam iz najodličnejših rimskih družin. Kardinalov je bilo 45, ki so se razpostavili v koru. Prišla sta tudi zdravnik Lapponi in Mazzoni, kakor tudi več sorodnikov pokojnega sv. očeta. Na to so prišli diplomatični zastopniki vseh držav in mnogi rimski patriciji, ki so zavzeli prostor na tribuni, ki je bila nalašč v ta namen postavljena. Obredi bili so jako kratki. Ko se je truplo sv. očeta še enkrat blagoslovilo, pristopil je monsignor Cagiano in je pokril pokojnikov obraz z belim pajčolanom. Za njim je pokril truplo monsignor Riggi z rudečim svilnatim pajčolanom. Na to je pristopilo šest stražnikov, ki so vzdignili truplo ter je položili v leseno cipresno krsto. K truplu so pridjali tri mošnjčke, v katere so položili v vsacega po 26 kosov zlatega, srebrnega in bakrenega denarja, t. j. po toliko kosov, kolikor let je pokojni papeževal. Zraven teh mošnjčkov so položili v krsto tudi razne spise o smrti in življenju pokojnikovem. Nato krsto pokrili in zapečatili s tremi pečati. To cipresno krsto položili so v 400-kg. težko svinčeno krsto, na kateri so bile urezane besede: Tu počiva papež Leon XIII. Potem ko se je to zgodilo, prebral je notar vatikanskega kapiteljna neki dokument, v katerem je bilo zapisano vse, kar se je godilo s pokojnikovim truplom, od njegove smrti pa do pogreba. Ko so zapečatili tudi to svinčeno krsto, položili so jo v tretjo javorjovo krsto, na katere pokrov je bil vtisnjen grb papeža Leona XIII. Nato je sledil še jeden blagoslov in kardinali napotili so se proti rakvi, ki je imela vsprejeti pokojnega Leona XIII. Ko se je polagalo truplo v rakev, peli so pevci psalm „Benedictus Dominus Deus Israel“ vsi ostali pa so pri ti priliki poklekali ter molili. S tem se je končal obred, in navzoči so polagoma zapustili baziliko.

Oporoka sv. očeta Leona XIII. V nedeljo, po šesti kongregacijski seji, odprli so oporoko sv. očeta Leona XIII. Navzoči so bili pri ti priliki mnogi cerkveni dostojanstveniki poleg še drugih prizadetih oseb, kakor to zahtevajo predpisi. Oporoka je bila spisana dne 8. julija 1900. Ko je pokojni sv. oče najprej priporočil svojo dušo božji milosti, določa v oporoki tako-le: Za dediča družinskega premoženja postavil je svojega nečaka grofa Ludovika Pecci. Iz tega premoženja pa je izvezto vse imetje ležeče v rimskem karpinetu in ki se je s spisom od dne 8. februarja 1900 izročilo sv. stolici. Ker je pokojni sv. oče svojemu nečaku grofu Rihardu Pecci že 13. februarja 1896. daroval, kar mu je namenil, se ga v ti oporoki nič ne spominja. Daroval pa je pokojni sv. oče temu svojemu nečaku z omenjenim darilnim pismom del družinskega premoženja, ki se je takrat delilo. Drugim svojim nečakom in nečakinjam pa ni zapustil pokojni sv. oče zaradi tega zdaj ničesar, ker je za nje še ko je bil živ zadostno skrbel. Konečno določa oporoka, da nima nobeden sorodnikov pokojnega papeža nobene pravice do drugega premoženja, ki ga je zapustil, ker je vse ostalo premoženje, razun onega navedenega v oporoki, pokojni sv. oče pridobil v lastnosti kot papež in hoče torej, da preide tako premoženje v last sv. stolice. Za izvrševalce oporoke so določeni kardinali Rampolla, Morenno in Cretoni.

Konklave se je vže pričel. Splošna sodba pa je, da bo konklave trajal k večjemu dva dni in da bo že tekom 3. avgusta prišla vest o izvolitvi novega papeža, nakar bo novi papež takoj podelil svoj blagoslov iz „loggie“. — Glede izvolitve novega papeža, izmišljujejo se listi vse polno vesti. Pravijo namreč, da sta zdaj med kardinali dve struji, jedna da gre za tem, da bi se izvolilo za papeža jednega izmed mlajših kardinalov, druga pa da nastoja, da bi postal papež jeden iz starejših kardinalov. Nekateri pravijo, da bo v slučaju, da bo izvoljen star papež, intronizacijo preložil na jesen. Naj si bo pa prihodnji papež ta ali oni, gotovo pa je, da bode Italijan.

Leon XIII. Vsi listi, ki pišejo o smrti papeža, povdarjajo velikost Leona XIII. Tudi

„Neue Freie Presse“ ga imenujejo velikana cerkvene politike, le demokratični listi kažejo svoje sovraštvo tudi sedaj po njegovi smrti in skušajo Leona ponižati. Teh se drži tudi naš „Narod“. Med njimi „Avanti“ kliče: „Zapustimo papeževe telesne ostanke brez posebnega spoštovanja in čakajmo novega sovražnika!“ Kako nizkotno! O zamrlem papežu piše nek njegov učenec tako: „Njegova vnanost ni imponirala, ker ni imel ne velike postave Pija IX. — Pokojni papež Leon je bil suh, blede, a impozantna je bila njegova postava, ko je sede delil vernikom blagoslov; takrat so zlasti njegove oči kar gorele. Od začetka ni bil priljubljen Leon v svoji okolici, ker je vpeljeval red v finance. Ugovor je prenašal Leon lažje kot Pij IX. Kar je sklenil, od tega ni odnehal. Bil je skromen, a ko je javno nastopil, je ljubil luksuz“.

Vihar v ogerskem drž. zboru. V sredo se je v ogerski poslanski zbornici dogodil slučaj, ki bo bržkone odločilno vplival na ogersko parlamentarno življenje, a ki je poleg tega tudi vevlažen za presojanje vladnega sistema avstrijske politike med Jugoslovani sploh in med Hrvati še posebej. Ta slučaj daja nam ključ v roke, da moremo prav presojati Khunovo državniško umetnost in nam popolnoma razrešuje uganjko, kako da je mogel Khuen, kljub vseh svoji, Hrvatsko moralno in materialno uničiti politiki, vzdržati se dvajset let na stolu hrvatskega bana. Ta slučaj v ogerski poslanski zbornici kaže nam tudi v povsem drugi luči sedanji položaj z madžarske neodvisne (Košutove) stranki. Dosedaj je bilo splošno mnenje, da je spor v tej stranki le posledica proračunske strankine taktike, dogodki v seji ogerske poslanske zbornice pa nas upravlja elementarno močjo silijo v drugačno presojanje spora med Košutovimi in Barabasovimi pristaši. Ali pustimo dejstvo, naj govore ona: Člen neodvisne stranke, poslanec Papp govoril je v seji poslanske zbornice o slavnosti povodom otvoritve Rakoczyjeve razstave in obsojal postopanje častništva, ki se teh slavnosti ni hotelo udeležiti. Začel je potem govoriti o korupciji, s katero se skuša škodovati deželi in je v podkrepitve svojih trditev, zapustil med govorom svoj prostor ter se podal k mizi zborničnega predsedništva, na katero je položil 10 bankovcev po 100 kron in izjavil, da se ga je hotelo s tem denarjem podkupiti, naj bi v zbornici ne izustil namerovanega in že prej napovedanega govora ter naj bi za nekoliko dni zapustil Budimpešto. To razkritje je v zbornici povzročilo silno senzacijo in od vseh strani so od Pappa zahtevali, naj pove, kdo da mu je izročil denar. Ako je že razkritje tega čina povzročilo silno senzacijo, moramo si misliti, kako senzacijo pa je povzročila še-le na to sledeča izjava posl. Pappa, da mu je denar izročil voditelj Košutovega glasila „Független Magyar orszag“ in bivši opozicijski poslanec (Košutovec) Martin Dienes. Ako toraj Pappova izvajanja odgovarjajo resnici — o čemur ne dvomimo — je potem nedvomno, da je korumpiran in podkupljen sam bivši voditelj neodvisne stranke, posl. Fran Košut z vsemi svojimi ožjimi pristaši vred. Govornik — posl. Papp — je potem nadaljeval svoja razkritja in dejal, da mu je urednik Košutovega glasila izpovedal, da nastopa po nalogu nekega ministra, ki je zapričel veliko korupcijsko akcijo, da bi se na ta način premagalo obstrukcijo. Podpredsednik poslanske zbornice je na to izjavil, da v imenu zbornice vsprejema izročene 10 tisoč kron in je to zadevo izročil imunitetnemu odseku. Za posl. Pappom, govoril je poslanec Lovaszy, urednik lista „Magyarorszag“, ki je tudi pripovedoval o nekem poskusu podkupljenja, ki se je pa izvršil proti upravnemu voditelju lista „Magyarorszag“, Viljelmu Sumegi, katerega je hotel korumpirati urednik nemškega budimpeštanskega lista „Budapester Abendblatt“ Artur Singer. Opozicijski poslanci so potem zahtevali, naj se takoj preišče, od kje izvira denar za podkupovanje opozicijskih poslancev in da se pred rešitvijo tega vprašanja zbornica ne sme baviti z nobeno drugo zadevo. Poslanec Olay je ministerskega predsednika grofa Khuena naravnost obdolževal, da je on udeležen na podkupovanju,

katero se hoče sistematično tirati. Značilno za karakter grofa Khuena je dejstvo, da je kljub velikemu viharju, ki je vsled teh izjav opozicijskih poslancev vladal v zbornici, hotel izvršiti svoj načrt proti obstrukciji in je ustal, da bi predlagal, naj se prekine razprava o programu nove vlade, ter zaprične razprava o proračunskem provizoriju. Opozicijski poslanci pa so proti tej nameri grofa Khuena uporabili tehnično obstrukcijo in mu niso pustili priti do besede. Slednjič je ministerski predsednik izročil svoj spisani predlog zborničnemu komisartu, kateri ga je izročil potem predsedujočemu podpredsedniku Tallianu in ta zopet posl. Szötsu. Ko so opozicijski poslanci to videli, naskočili so predsedniško tribino, iztrgali posl. Szötsu iz rok listek s predlogom ministerskega predsednika in potem ta listek raztrgali. Kako se je seja, ki je trajala potem deloma kakor javna in deloma kakor tajna, do tritret na eno po polnoči, nadalje vršila, ne bomo pripovedovali, ker nam tega prostor našega lista ne dopušča, marveč omenimo le to, da je Khuen kljub vsem naporom obstrukcije s pomočjo nasilstva slednjič vendar le prodril s svojim predlogom. In Khuen bi prenehal biti Khuen, ako bi ne postopal tako, kakor se je izkazal v seji: Nasilstvo in korupcija bilo je njegovo resnično geslo tekom 20-letnega vladanja na Hrvatskem in s pomočjo nasilstva in korupcije obdržati se hoče tudi na sedežu ogerskega ministerskega predsednika. Razlika bo le v tem, da bo Khuen na Ogerskem mnogo, mnogo prej dogospodaril, nego je dogospodaril na Hrvatskem.

Iz Bosne prihajajo grozne vesti o dogodkih na vaji pešpolka št. 12 med Trebinjem in Bilekom. Ta vojaška vaja je bila dne 21. t. m. V strašni vročini, bilo je 40° Reaumurja, so podili vojake po golem skalovju. Enajst vojakov je vsled vročine na mestu umrlo. To se uradno priznava. Od druge strani pa se tudi čuje, da je kakih 400 vojakov obolelo in je med njimi kakih 60 težko in nevarno bolnih, precej vojakov pa se tudi pogreša in se ne ve, kje da so, ali so živi, ali so mrtvi. Zapovednik tega polka se imenuje Török.

Kdo vlada v katoliški Franciji. V Franciji divja silovit boj proti vsemu, kar je katoliškega, bodisi v cerkvi ali zunaj nje. Vsakdo bi mislil, da je ta republika najbolj framasonska dežela na celim svetu. In vendar je izmed 40 milijonov prebivalstva le 25.000 framasonov. In ta peščica ljudi vlada in strahuje celo deželo, ker ima framasonstvo v rokah vlado in parlament. V sedanjem ministerstvu se nahaja med dvanajstimi ministri ravno osem framasonov. Od ostalih ministrov so menda trije tudi framasoni. Razen enega bi bila torej framasonska vsa vlada katoliške Francije. Pa tudi v parlamentu ni mnogo bolje. V obeh zbornicah je nad 400 framasonskih poslancev.

Na Hrvatskem se sicer kaže nekoliko, da je nov ban zasedel banski prestol ali svojo obljubo, da bo branil pravice Hrvatske, pa je novi ban že prelomil. Na poslopju državne železnice so odstranili madžarski napis, ali napravili so obojejezičnega in sicer madžarski spredaj, potem hrvatski, dasiravno je po postavi dovoljen edino hrvatski. Zaradi dinamičnih atentatov so prijeli več oseb, pri katerih so našli dinamita, ali zločina jim ne morejo dokazati.

Bivši srbski minister Todorović in ministerski predsednik general Marković. Todorović pripoveduje nekemu dunajskemu listu: „Do 10. ure sem bil pri kralju in sva se pogovarjala o raznih zadevah. Nato sem šel domov in o polnoči sem se podal k počitku. Čez pol drugo uro me zbudi ropot, gledam skozi okno in vidim, da je hiša obkoljena. Častnik vstopi in naznani, da nisem več minister. Ta je odšel, pride drugi in mi naznani, da sem pod njegovim varstvom. Med tem so se vzbudili domači, ukazal sem kuhati kavo in sva pila s častnikom, ki mi ni hotel na moje vprašanje nič gotovega povedati. Odstranil se je in so prišli vojaki z nasajenimi bajoneti; v malih trenutkih pride zopet častnik in vstrelil na-me. „Sem ranjen, umrem!“ in v tem nekako po sreči se zvrnem v klet, dva metra globoko. Častnik je še petkrat ustrelil in je odšel“. Todorović je bil le ranjen in je že

okreval. O smrti Markovičevi pravi, da je bil tudi ta general osodepolno noč pri kralju, ki mu je kazal anonimna pisma, v katerih se naznanja upor. Marković je tolažil kralja in ker tega ni mogel doseči je podal demisijo in je odšel, misleč, da bo Srbsko drugi dan zapustil, ker se je bal kraljevega maščevanja. Kmalu za njim pridejo vojaki in mu rečejo, da kralj ukazuje, da se mora ustreliti. Marković reče, da nima vzroka, ako pa mora umreti, da se ne obotavlja. Nato je bil kar ustreljen.

Dveletna vojaška služba. V vojnem ministerstvu je že baje izdelan popoln program za uvedbo dveletne vojaške službe. Kakor se zatrjuje, se baje ista uvede že tekom petih let. Seveda je treba vsled tega popolnoma izpremeniti vsa dosedanja načela vojaškega izvežbanja, katero je bilo sedaj raztegnjeno na tri leta.

Portugalsko. Berolinski list prinaša iz Lisabone sledečo vest: Kralj je imenoval svojega brata dona Alfonza generalnim poveljnikom trdnjav in je napravil s tem veliko nevoljo med generali in višjimi častniki. Ta dobra služba je bila dosedaj le za zaslužne generale, med tem, ke je don Alfonzo le častni general topničarstva in v resnici nima dosti vojaških vednosti. Vojaško oskrbnništvo je obdolženo favorizma in se v tem oziru napravlja tudi skupni protest. V petem pešpolku je prišlo celo do vstaje in vlada mora vse ukreniti, da ne postanejo te vstaje nevarne za deželo.

Častnik ubijalec. V kopalšču Herkules pri Orsovi je bil med drugimi tudi mlad častnik Jakob Adalbert. V sredo je Adalbert bil v kopelji in ko je iz kopelji izšel si je z rjuho snažil čevlje. Postrežnik Reisinger je na to opomnil, da ni dovoljeno in dostojno kaj takega počenjati, nakar je mladi častnik potegnil sabljo ter udaril Reisingerja po glavi tako, da mu je razklal črepinjo. Umirajočega postrežnika so nagloma nesli v bolnico. Adalbert pa se je prijavil glavarju svojega polka.

V blaznosti umoril brata. V neki pariški restavraciji večerjala sta brata Pavel in Julij Remer v družbi skupnega prijatelja. Med večerjo je vzel starejši brat nenadoma nož v roko in dejal bratu, ki je sedel ravno nasproti: „Poglej ta nož. Kaj bi rekel, če bi te snil ž njim v prsi?“ Brat je mislil, da je to šala, zato je odgovoril smehljaje: „Le poskusi, če si upaš“. V tem trenutku je skočil oni nanj in ga sunil dvakrat v prsi tako naglo, da ga prijatelj in navzoči gostje niso mogli obdržati. Brat se je takoj mrtev zgrudil na tla. Ko je blaznik videl žrtev v krvi pred seboj ležati, povrnila se mu je saj na videz zavest. Vzdignil je truplo in ga nesel v bližnjo lekarno, kjer so dognali, da ima umorjeni dve rani v srcu. Nato se je nesrečnik pustil brez obotavljenja odvesti v zapor.

Velikanska preproga. V Rotterdamu je v etnografskem muzeju razstavljena preproga, ki jo je v spomin podaril perzijski šah, ko se je mudil na Holandskem. Nanjo je dal šah zapisati v perzijskem jeziku: „Spomin Nj. velič. Mozaffer-ed-din šaha, cesarja perzijskega, Nj. velič. Viljemini, kraljici holandski. V letu hedžre 1320. Leto čudovitega rojstva 1902.“ Preproga je velika 66 m².

V katero drevo najrajše treska? Opazovalci treskanja so izračunili, da med vsemi drevesi najrajše poišče strela hrast. V bukev udari enkrat, v smreko šestkrat, v hrast pa stoinsedemkrat v istem številu let. Pod hrast se tedaj ni varno skrivati pred strelo.

Moskovski milijonarji. V obče se ruski milijonarji, posebno pa oni iz Moskve, nikakor ne morejo meriti z bogataši v Ameriki: Rockefellerjem, Gounaldom ali Morganom; toda zato je njihov spomin med narodom tem večji, ker so porabili svoje bogastvo, da kolikor toliko zacelijo ljudske rane. Leta 1860. je osnoval milijonar Rukovičkov za maloletne zločince prvo poboljševalnico. Dve leti pozneje je drugi milijonar Pavel Trečakov osnoval in uredil na svoje stroške galerijo slik, v kateri je zbral vse največje domače in tuje umetnine in jo v sporazumljenju s svojim bratom poklonil „majki Moskvi“. Leta 1870. sta zgradila brata Ljapin

neko prenočišče, a leta 1880. je podaril Lepsškin mestu Moskva ogromno svoto za osnovanje dijaškega konvikta, dočim je „kralj železnic“ Sava Mamutov sezidal opero. Pa ti in drugi milijonarji so bili toli nesebični, da niso imeli niti kočije, a njihove hiše, sicer polne bogastva in umetnin, niso bile kar nič podobne palačam. O njihovih tvornicah in podjetjih se ni govorilo, zvedelo se pa je, kadar je kateri kupil kako drago umetnino ali obdaroval sirote. Najposebejše vrste je bil pred nekoliko leti umrl starec Solodovnikov, ki je prišel v Moskvo kot selski deček, a ko je umrl, je zapustil Moskvi 42 milijonov rubljev za zidanje šol in sirotišnic. Moderni milijonarji jih seveda ne posnemajo, udajajo se le uživanju.

Med zemljo in nebom. V veliki nevarnosti je bil 15 letni kmetijski deček Ivan Bolasz. V gozdu pri Szarpaku je padel raz neke pečine, a obvisel v sredini prepada na neki veji. V tem osodepolnem položaju je visel tri dni in tri noči. Naposled je zaslišal njegov krik na pomoč blizu tam se nahajajoči lovec, ki ga je s svojo lastno nevarnostjo rešil iz tolike nevarnosti.

Samomorivec — ubežnik. V Strassburgu je dala sodnija izkopati truplo samomorilčeve, ki je bil pokopan kot gledališni agent in bivši kupčevalec s smodkami. V žepu Schweizerja (tako se je imenoval samomorivec) so našli pismo na njegovo ženo, v katerem pravi, da gre v smrt radi nesreče pri kupčiji. Sodnija pa meni, da je našla dokaze, da Schweizer še živi, da je pred svojim begom imel okrog 20.000 mark, da je pa ono pismo podtaknil nekemu mrtvecu, da ne bi ga zasledovali. Schweizer je, kakor meni sodišče, popihal najbrže v Ameriko, ker se je bal pravice zaradi svojih dvomljivih denarnih kupčij.

Volilna pravica za žene. Letos prvič nastopijo tudi žene v Avstraliji pri političnih volitvah z glasovnico v roki. Opravičenih volivk je tam 850.000. Žene volilke, ki se prištevajo k radikalni stranki, objavljajo svoj program, ki obsega mimo družega tudi sledeče točke: 1. Mož in žena sta enakopravna pri sklepanju in ločitvi zakona in pri drugih pravnih razmerah. 2. Vsi narodi naj so dostopni možem in ženam in naj odločuje le zasluga in zmožnost. Nadaljne točke ozirajo se na uvoz živil, na prepoved uvaževati opijum na spravljiva sodišča. Vojaki naj bodo le za brambo dežele in prostovoljci imajo prednost pred redno vojsko.

Pomorjena posadka. Na nemških admiraliskih otokih v Tihem oceanu, kjer se je v zadnjem času nekočkrat prelivala kri, storjen je zopet novi umor. Na otoku Matupi je bil umorjen Anglež Howard in njegova posadka. Domorodci so se po umoru polastili orožja Evropejcev in ladije. V letih 1901—1902 kaže takomenovana bela knjiga nemška, da je bilo na otoku sv. Matevža umorjenih 9 delavcev nemške firme Hornstein; domorodci otoka Buke so umorili moštvo barke in sicer enega Evropejca in osem domorodcev. Domorodci v Papatu so umorili soproga in otroka nemškega posestnika Wolffa. Nemška vlada je vedno morilce zelo kaznovala in jih bo tudi sedaj, kakor se sliši.

Srbskega kralja umoril. Kmalu po umoru kralja Aleksandra se je začel 13 letni učenec Jos. Volkmeier v Požunu jako čudno vesti. Dečko je namreč kar požiral novice o umoru srbskega kralja. Kmalu na to se je jel pritoževati, da ga glava boli ter legel v posteljo. Kar se nenadoma vzdigne in zakriči: „Joj mi! Jaz sem kralja umoril“. Starši pošljejo po zdravnika, ki je konstatiral, da je dečko nevarno bolan. Prenapeto branje je dečka zmešalo.

Uradno prepovedana vročina. V Lisaboni je bila pretečeni teden neznosna vročina. Z drevja so padali mrtvi ptiči (toda še ne pečeni!) in ljudje si opoldan niso niti upali iz hiš, ker bi jih sicer zadela kap. Višjim oblastnikom je bilo to seveda neljubo, ker se je bilo bati, da se vstavi ves promet. Zato je izšel ukaz, da se ne sme ničesar pisati o vročini. Vsako poročilo o vročini je cenzura brez usmiljenja zasegla. In to je javnost — ohladilo.

Nemiri med židi v Galiciji. V Galiciji se opazuje neko napetje med židovskim prebivalstvom, ki ima izvor v brezvestni agitaciji nekaterih židov, ki med svoji raznašajo lažnjive vesti, da podeljujejo poljski duhovniki židovskim otrokom zastrupljene sladkarije. „Glas Naroda“ piše, da je prišel v njegovo redakcijo eden bogatih židovskih kupcev in je trdil, da je neki kanonik v Tarnovu take sladkarije delil in je na ta način povzročil smrt nekaterih židovskih otrok. List pozivlja urade, da naj obrnejo svojo pozornost na to agitacijo in jo zadušijo. V Galiciji živi namreč veliko neolikanih in fanatičnih judov, katere bi lahko lažnjive vesti navele za dejanja, v katerih bi na drugi strani katoliško prebivalstvo lahko videlo provokacijo in vse to bi imelo imeti žalostne posledice.

Stavka koscev v Galiciji. Lanskega leta je dosegla stavka koscev velikanskih razmer in letos — kakor pišejo poljski listi — se zopet napravlja. Agitatorji hodijo od vasi do vasi in razširjajo brošuro Ceglinskega, ki vnema kosce za stavko. Omenjene brošure je že med narodom 15.000 izstisov in agitacija je tudi verskega in narodnega značaja.

„Slovenski List“ prodaja se v Ljubljani v Brus-Štefeti prodajalnici Pred škofijo. V Kranju se prodaja v prodajalnici gosp. Floriana. Posamezna številka stane 14 vinarjev.

Svoji k svojim!

KONRAD SKAZA St. Ulrich Gröden Tirol.

Slovenska delavnica za vsa cerkvena dela od prečastitih gospodov duhovnikov odlikovana, se priporoča za umetno izdelovanje svetnikov, altarjev, prižnic, križevih potov rezljanih (Relief) in na platno slikane, v vsakem slogu in po mogoče nizki ceni. Betlehemske jaslice s 15 rezljanimi podobami in 16 živali od 50 kron višje. Umetno izdelane „Ljurdke votline“ i. t. d.

Za vsako poljubno podobo pošljem originalne fotografije mojih del, za altarje originalne načrte. — Za vsako slovensko naročilo čez 100 kron dam kot spomin umetno rezljano božje razpelo zastoj.

Za cenjena naročila prosim

48 12—9

Konrad Skaza.

Nobena poroka več

ne bi smela biti brez 16 10—6

sladoleda.

Razpošilja največja eksportna tvrdka za sladoled in sladčičarsko blago Emil Brandt v Kranju.

Pristno čebelno-voščene sveče

4 47—26

prodaja

Janko Šink, svečar v Kranju

kg po 5 K, poštnine prosto.

18 x—5

Anton Belec

v Št. Vidu nad Ljubljano

izdeluje in priporoča

cerkvene svetilnice ali stalnice iz kositarja, ali medenine in iz tompaka

obhajilne svetilnice

pušice z zvončki

štedilna in železna ognjišča.

Prevzema

kritje streh

in zvonikov.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Spominjajte se ljudskega sklada!